

1 Kaj dejansko pomeni pravni izraz „starševska odgovornost“? Kakšne so pravice in obveznosti nosilca starševske odgovornosti?

Izraz „starševska odgovornost“ se nanaša na vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb (varstvo in vzgoja). Starši imajo dolžnost in pravico skrbeti za svoje otroke. Starševska skrb obsega skrb za otroka in njegovo premoženje ter zastopanje otroka; pravica do sprejemanja odločitev za otroka je torej načeloma povezana s **starševsko skrbjo**. Starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja.

2 Kdo je ponavadi nosilec starševske odgovornosti do otroka?

Kot je navedeno že pri odgovoru na 1. vprašanje, izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja.

Načeloma starša varstvo in vzgojo otroka izvajata skupaj, če:

je otrok rojen v zakonski zvezi;

starša po rojstvu otroka skleneta zakonsko zvezo;

starša izjavita, da želita skupaj skrbeti za otroka (izjavi o varstvu in vzgoji);

jima družinsko sodišče (*Familiengericht*) dodeli skupno varstvo in vzgojo otroka.

Izjavi o varstvu in vzgoji morata biti ustrezno overjeni. To je mogoče storiti pri uradu za mladino (*Jugendamt*) ali notarju, v nekaterih okoliščinah pa tudi pri diplomatskih predstavništvih v tujini. Če starša ne predložita izjave o varstvu in vzgoji ter nista v medsebojni zakonski zvezi, mati izvaja izključno varstvo in vzgojo otroka. Vendar lahko družinsko sodišče na zahtevo enega od staršev dodeli skupno varstvo in vzgojo obema staršema, če je to v otrokovo korist.

Predpostavlja se, da sta skupno varstvo in vzgojo v otrokovo korist, če drugi starš ne navede razlogov, zakaj naj se skupno varstvo in vzgojo ne bi dodelila, ter taki razlogi tudi sicer niso očitni.

V nemškem pravu se predpostavlja, da je običajno v otrokovo korist, če ima stike z obema staršema, zato mu je zagotovljena pravica do stikov s staršema.

Poleg tega imata oba starša pravico in dolžnost ohranjati stike s svojim otrokom.

Pravica do stikov predvsem omogoča staršem, da otroke redno videvajo in govorijo z njimi. Poleg osebnega stika to vključuje tudi stik po pošti in telefonu.

Na splošno je dolžnost obeh staršev, da preživljata svoje otroke, pri čemer lahko sama izbereta, kako bosta preživljanje zagotavljala. Odločita se lahko na primer za zagotavljanje preživnine v naravi, in sicer večinoma na svojem domu (nastanitev, hrana, oblačila itd.).

3 Ali je mogoče za izvrševanje starševske odgovornosti določiti drugo osebo, če starši tega ne želijo?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)**.

Če za otroka ne skrbijo njegovi starši, ker so na primer pokojni ali nimajo pravice zastopati otroka v zadevah, povezanih z njim ali njegovim premoženjem, ker je bila staršem na primer odvzeta pravica do varstva in vzgoje otroka, družinsko sodišče otroku dodeli zakonitega skrbnika.

Če starši ne morejo poskrbeti za nekatere vidike starševske skrbi, družinsko sodišče za te vidike imenuje skrbnika (člen 1909 civilnega zakonika (*Bürgerliches Gesetzbuch*, BGB)).

4 Kako se ureja vprašanje starševske odgovornosti, če se starša razvežeta ali razideta?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)**.

Če imata starša skupno varstvo in vzgojo ter nato njuna življenjska skupnost preneha, varstvo in vzgojo otroka še naprej izvajata skupaj, ne glede na to, ali sta v medsebojni zakonski zvezi ali ne. Vendar lahko družinsko sodišče na zahtevo enega od staršev temu dodeli izključno varstvo in vzgojo. Taki zahtevi se ugotovi, če se drugi starš s tem strinja, razen če ni otrok star najmanj 14 let in temu nasprotuje, ali če se za razveljavitev skupnega varstva in vzgoje ter dodelitev varstva in vzgoje enemu staršu šteje, da sta v otrokovo korist. Tudi če se starša razvežeta, se taka odločitev sprejme le na zahtevo enega od staršev, razen če je ogrožena dobrobit otroka.

5 Katere formalnosti morata starša spoštovati pri sklenitvi sporazuma o starševski odgovornosti, da je ta sporazum pravno zavezujoč?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo) in stike z otrokom**.

Običajno se starša sama odločita, kako bosta izvajala skupno varstvo in vzgojo svojega otroka, saj glede načina izvajanja ni pravnih zahtev. Vendar pa pravno zavezujoča sprememba ureditve varstva in vzgoje ni mogoča le z dogovorom, ampak je zanjo potrebna odločba družinskega sodišča. Če starša živita ločeno, jima lahko urad za mladino pomaga pripraviti obojestransko sprejemljiv načrt izvajanja starševske skrbi. Ta načrt je lahko podlaga za odločitve sodišča v zvezi z izvajanjem varstva in vzgoje otroka. Če se starša strinjata, da bi bilo treba varstvo in vzgojo otroka dodeliti samo enemu staršu, lahko pri družinskem sodišču zaprosita za prenos varstva in vzgoje otroka.

Starša se lahko dogovorita tudi o izvajanju pravice do stikov, saj v zvezi s tem ni zahtev. Če je dogovor zapisan v poravnavi pred sodiščem in ga sodišče potrdi, ta poravnava ustreza zavezujoči sodni odločbi in se lahko po potrebi prisilno izvrši.

6 Katera alternativna sredstva so za reševanje spora zunaj sodišča na voljo staršem, kadar se ti ne morejo sporazumeti o starševski odgovornosti?

Če starši medsebojnih nesoglasij ne zmorejo rešiti sami, se lahko obrnejo na urad za mladino ali prostovoljno organizacijo za pomoč mladim (*Freie Jugendhilfe*). Tam jim svetujejo in pomagajo premostiti težave. Podatkovna zbirka vseh takih svetovalnih služb je na voljo na spletnem naslovu <http://www.dajeb.de>. Starši lahko sporazumno rešitev dosežejo tudi s pomočjo mediacije. Več informacij o družinski mediaciji je na voljo na spletnem naslovu <http://www.bafm-mediation.de/>.

7 O katerih vprašanjih v zvezi z otrokom lahko odloča sodnik, če starša zadevo predložita sodišču?

Sodnik lahko, odvisno od zahteve ali predloga, v okviru postopka odloči o vseh vprašanih, povezanih z varstvom in vzgojo otroka (vključno s predajo otroka), stiki z njim ter njegovim preživljanjem. Sodnik si mora v vseh fazah postopka prizadevati za obojestransko sprejemljivo rešitev nesoglasij. Če imata starša različno mnenje o zadevi, povezani z varstvom in vzgojo, ki je za otroka pomembna, lahko sodišče enega od staršev tudi pooblasti za samostojno sprejemanje odločitev v zvezi s tem (*Alleinentscheidungsbefugnis*).

Če je ogrožena dobrobit otroka, lahko sodišče tudi kadar koli in po uradni dolžnosti odredi ukrepe, ki so potrebni za odvrnitev takega tveganja.

8 Če sodišče odloči, da ima eden od staršev izključno pravico do varstva in vzgoje otroka, ali to pomeni, da odloča o vsem v zvezi z otrokom brez predhodnega posvetovanja z drugim od staršev?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo) in stike** z otrokom.

Kar zadeva starševsko skrb, je treba na to vprašanje načeloma odgovoriti pritrdilno. Starš, ki nima pravice do varstva in vzgoje otroka, nima pravice sodelovati pri odločanju. Ima pa pravico do stikov z otrokom in lahko od drugega starša zahteva informacije o osebnih razmerah otroka, če je taka zahteva legitimna. Vendar lahko starš, ki ne izvaja varstva in vzgoje otroka, v času, ko otrok prebiva pri njem na podlagi soglasja starša s pravico do varstva in vzgoje otroka ali sodne odločbe (npr. v okviru izvajanja pravice do stikov), sam sprejema odločitve o zadevah, povezanih s skrbjo za otroka (npr. glede prehrane).

9 Če sodišče odloči, da imata starša skupno pravico do varstva in vzgoje otroka, kaj to pomeni v praksi?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)**.

Če imata starša skupno varstvo in vzgojo otroka ter živita skupaj, morata v zvezi z vsemi vprašanji, povezanimi s starševsko skrbjo, doseči obojestransko sprejemljivo rešitve. Če pa starša živita ločeno, morata to storiti samo v zvezi z zadevami, ki so za otroka zelo pomembne. Pri vsakodnevnih zadevah ima starš, pri katerem otrok živi, pravico sam sprejemati odločitve.

10 Pri katerem sodišču ali organu je treba vložiti vlogo v zvezi s starševsko odgovornostjo? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente je treba priložiti k vlogi?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo) in stike** z otrokom.

V večini primerov so v postopkih, povezanih z varstvom in vzgojo otroka ter stiki z otrokom, pristojna družinska sodišča (oddelki okrajnih sodišč (*Amtsgerichte*)). Če je treba za začetek postopka vložiti zahtevek, na primer v postopku za dodelitev izključnega varstva in vzgoje otroka, kadar starša živita ločeno, mora biti zahtevek obrazložen. Navesti je treba dejstva in dokaze v zadevi ter priložiti listine, na katere se stranka sklicuje. V zahtevku je treba tudi navesti, ali sta stranki spor že poskušali rešiti z mediacijo ali drugim izvensodnim postopkom reševanja sporov. Pravno zastopanje je obvezno samo izjemoma, na primer pri zahtevkih v okviru postopka za razvezo zakonske zveze. Če pravno zastopanje ni obvezno, se lahko zahtevek vložijo neposredno pri pristojnem sodišču. V ta namen imajo okrajna sodišča vložišča (*Rechtsantragstellen*), v katerih se lahko na zapisnik vložijo zahtevki in druge izjave.

Če starša ob rojstvu otroka nista v medsebojni zakonski zvezi, lahko izjavo o varstvu in vzgoji (v primeru skupnega varstva in vzgoje) overijo uradnik, odgovoren za dokumentacijo pri uradu za mladino (*Jugendamt*), notar ali v nekaterih okoliščinah diplomatska predstavništva v tujini.

11 Kateri postopek se pri tem uporablja? Ali je na voljo skrajšani postopek?

V postopkih, povezanih z izvajanjem varstva in vzgoje ter pravico staršev do stikov z otrokom, se uporablja načelo „poizvedovanja po uradni dolžnosti“ (*Amtsermittlungsprinzip*). V skladu z njim mora sodišče o vseh pomembnih dejstvih opraviti poizvedbo po uradni dolžnosti, pri tem pa ga ne zavezujejo trditve strank.

V nujnih primerih lahko sodišče izda začasno odredbo, če je to utemeljeno in nujno potrebno. Če je ogrožena dobrobit otroka, mora sodišče preveriti, ali bi bilo treba izdati začasno odredbo, tudi če tega ne zahteva nobena stranka. Če v postopku v zvezi s pravico do stikov z otrokom ni mogoče v roku doseči obojestransko sprejemljive rešitve, se mora sodišče s staršema in uradom za mladino pogovoriti o izdaji začasnih odredbe.

12 Ali je mogoče dobiti pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Državljeni, ki zaradi osebnih in finančnih razmer ne morejo kriti stroškov postopka ali jih lahko krijejo le deloma ali v obrokih, lahko dobijo pravno pomoč za postopek, med drugim za postopek pred družinskim sodiščem. Osnovni pogoj za tako pravno pomoč je, da ima nameravana tožba ali obramba razumne možnosti za uspeh in ni očitno neresna. Tako je tudi osebam z manj finančnimi sredstvi zagotovljen dostop do sodnega varstva. V okviru postopka pravne pomoči država osebi, upravičeni do pomoči, glede na njen razpoložljivi dohodek v celoti ali delno krije njen delež sodnih stroškov in, če ji je bil postavljen odvetnik, tudi nagrado odvetnika.

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo o starševski odgovornosti?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo) in stike** z otrokom.

Zoper odločbo o varstvu in vzgoji otroka/stikov z otrokom je mogoče vložiti pritožbo. Pri tem ni pomembno, ali je bila odločba izdana v okviru samostojnega postopka ali pa je bila sprejeta v okviru dodatnega postopka ob razvezi zakonske zveze. Pritožbe so dopustne v obeh primerih.

Pritožbo je treba vložiti v enem mesecu po pisni objavi odločbe. Zoper začasne odredbe o varstvu in vzgoji otroka se je mogoče pritožiti le, če so bile izdane na podlagi ustne obravnave. Take pritožbe je treba vložiti v dveh tednih. Začasne odredbe, izdane brez ustne obravnave, so dokončne. Ne glede na morebitno ustno obravnavo pritožbe prav tako niso mogoče zoper začasne odredbe o pravici do stikov z otrokom. Vendar je v teh primerih mogoče začeti postopek v glavni stvari. Opozoriti je treba, da začasne odredbe postanejo neveljavne, ko začnejo v zvezi z isto zadevo učinkovati druge sodne odločbe.

14 V nekaterih primerih je morda treba pri sodišču ali drugem organu vložiti zahtevek za izvršitev odločbe o starševski odgovornosti. Kateri postopek se pri tem uporablja?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo) in stike** z otrokom.

Če je izvršilni nalog za predajo oseb in ureditev stikov kršen, lahko sodišče zavezani stranki naloži globo, če te ni mogoče izterjati, pa lahko odredi zaporno kazen. V nekaterih okoliščinah se lahko zaporna kazen odredi tudi neposredno. Posledice kršitve izvršilnega naloga so opisane v odločbi, s katero je odrejena predaja osebe ali ureditev stikov. Najvišja globa za eno osebo je 25 000 EUR, najdaljša zaporna kazen pa šest mesecev. Drugo mogoče sredstvo izvršitve je odreditev uporabe sile zoper zavezano stranko. Če je treba otroka predati, da se omogoči izvajanje pravice do stikov, pri otroku ni dovoljeno uporabiti sile. Uporaba sile pri otroku je dovoljena samo, če je to v otrokovo korist in obveznosti ni mogoče izvršiti z milejšimi sredstvi.

15 Kaj je treba storiti, da se odločba o starševski odgovornosti, ki jo izda sodišče v drugi državi članici, prizna in izvrši v tej državi članici?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)** in **stike** z otrokom.

Odločbe o varstvu in vzgoji otrok ter stikih z njimi, izdane v drugih državah članicah EU (razen na Danskem), se v Nemčiji priznajo na podlagi Uredbe (ES) št. 2201/2003 (uredba Bruselj IIa), zato v ta namen ni potreben poseben postopek. Vendar je v Nemčiji mogoče tudi zaprositi za priznanje takih odločb pri pristojnem družinskem sodišču. To priznanje se uporablja v zvezi z vsemi strankami.

Preden se lahko odločba o varstvu in vzgoji otrok, izdana v drugi državi članici, izvrši v Nemčiji, je treba vložiti zahtevo za razglasitev izvršljivosti, kot je določeno v uredbi Bruselj IIa, tj. odločba mora biti odobrena za izvršitev v Nemčiji. Zahtevo je treba vložiti pri krajevnem družinskem sodišču v kraju sedeža višjega deželnega sodišča (*Oberlandesgericht*). Zahtevi za izvršitev morata biti priložena izvod odločbe in potrdilo sodišča države članice, v kateri je bila izdana, na standardnem obrazcu iz Priloge II k Uredbi. Pri tem ni nujno, da vložnik zastopa odvetnik. Vendar pa morajo vložniki, ki prebivajo v drugi državi članici, imenovati pooblaščenega zastopnika za vročanje v Nemčiji. Družinsko sodišče odloči brez predhodne ustne obravnave. Sodni tajnik sodišča na podlagi te odločbe izda izvršilni nalog. Pritožbe zoper odločbo družinskega sodišča je mogoče vložiti pri višjem deželnem sodišču. Zoper odločbo višjega deželnega sodišča se je mogoče pritožiti pri zveznem sodišču (*Bundesgerichtshof*), če višje deželno sodišče to dovoli. V Nemčiji je za obravnavanje zahtev za priznanje in razglasitev izvršljivosti pristojnih samo 22 od več kot 650 družinskih sodišč. Njihove naslove je mogoče najti na spletnih naslovih <http://www.bundesjustizamt.de/sorgerecht> – „Zuständige Gerichte“ (v nemščini) in <http://www.bundesjustizamt.de/custody-conflicts> – „Pristojna nemška sodišča“ (v angleščini).

Opozoriti je treba, da se lahko nekatere odločbe držav članic o pravici do stikov in vrnitvi otrok, ki so bili nezakonito odpeljani ali zadržani, v Nemčiji priznajo in izvršijo, ne da bi bila potrebna razglasitev izvršljivosti in ne da bi bilo mogoče to priznanje izpodbijati. Ne glede na to imajo v takih primerih nosilci starševske odgovornosti tudi pravico, da pri nemških sodiščih uradno zahtevajo razglasitev izvršljivosti takih odločb.

16 Na katero Sodišče v tej državi članici je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o starševski odgovornosti, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)** in **stike** z otrokom.

Tudi v tem primeru ima posebno pristojnost 22 sodišč, omenjenih v odgovoru na 15. vprašanje. Zahtevke za izpodbijanje priznanja odločbe o varstvu in vzgoji otroka je treba vložiti pri družinskem sodišču v kraju sedeža višjega deželnega sodišča, ki je pristojno glede na običajno prebivališče nasprotne stranke ali otroka, na katerega se nanaša odločba. Če tega ni, je pristojno družinsko sodišče, na območju pristojnosti katerega obstaja interes za izpodbijanje priznanja ali potreba po skrbi; sicer je pristojno družinsko sodišče Pankow/Weißensee. Z začetkom tega postopka se pristojnost za vse zadeve v zvezi z zadevnim otrokom običajno skoncentrira na enem kraju, tj. eno sodišče lahko odloči o vseh zadevah v zvezi z otrokom. Vendar se odločbe (glede priznanja ali izpodbijanja priznanja) uporabljajo samo v državi članici, kjer so bile izdane. Ne glede na to se v Nemčiji še vedno lahko izvede postopek za ugotovitev nepriznanja, tudi kot preventivni ukrep.

Kar zadeva ta postopek, se določbe o odobritvi izvršitve ustrezno uporabljajo na prvi stopnji in v pritožbenem postopku.

17 Katero pravo se uporablja v postopku o starševski odgovornosti, če otrok ali stranki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Izraz „starševska odgovornost“ zajema vse pravice in obveznosti, ki jih imajo starši v zvezi z otrokom. Pomemben del starševske odgovornosti je starševska skrb; starševska odgovornost vključuje tudi stike z otrokom in dolžnost njegovega preživljanja (glej odgovor na 1. vprašanje). Naslednje navedbe se nanašajo na **starševsko skrb (varstvo in vzgojo)** in **stike** z otrokom.

Razlikovati je treba med vprašanji prava, ki se uporablja, in vprašanji pristojnosti sodišč. Za zadeve v zvezi z varstvom in vzgojo otroka ter stiki z otrokom so običajno pristojni sodni in upravni organi v kraju otrokovega običajnega prebivališča (člen 8 Uredbe (ES) št. 2201/2003 in člen 5 Haaške konvencije o varstvu otrok). Vendar pa državljanstvo ni pomembno. Tudi pravo, ki se uporablja, temelji na Haaški konvenciji o varstvu otrok. Prav tako v skladu s to konvencijo se za dodelitev, odvzem in izvajanje varstva in vzgoje otroka ter pravice do stikov po zakonu načeloma uporablja pravo države, v kateri ima otrok običajno prebivališče. Načeloma varstvo in vzgoja otroka, ki izhajata iz prava države otrokovega običajnega prebivališča, veljata še naprej, tudi če se otrokovo prebivališče spremeni. Če nemški sodni in upravni organi, ki so pristojni glede na otrokovo običajno prebivališče, sprejmejo določbe o varstvu in vzgoji otroka ter stikov z otrokom, se za te določbe uporablja nemško pravo.

Spletna stran je del portala [Tvoja Evropa](#).

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 29/12/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.